

18. marts 2014

UPA 2014/136
Anders Olsen

**Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsisip aamma eqqartuussisarnermut inatsisip allanngortinneqarnerat pillugu Kalaallit Nunaanni inatsisit atuutsinneqalernissaannut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaataat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Tarnikkut napparsimasut pineqaatissinneqar-nikkut uninngasut aamma meeqqanik il.il. video aqqutigalugu apersuisarneq pillugit Kalaallit Nunaanni tarnikkut nappaatinut inatsimmik atuisarneq)
(Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq)**

Matumuuna Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi Inatsisip aammalu Eqqartuussisarnermi Inatsisip allanngortinneqarnissaannut siunnersuutit pillugit Siumumiit imaattumik oqaase-qarfigissavagut.

Kalaallit Nunaanni Pinerluttulerinermi Inatsit aammalu Eqqartuussisarnermi Inatsit 1. januar 2010 aallarnerfigalugu nutaarluinnaat atuutilernikuupput. Takkualu Eqqartuussiveqar-neq pillugu Ataatsimiititaliarsuup ukiut qulit sinnerlugit sulereernermini isumaliutissiisum-minillu inassuteqareerluni danskit Folketingianit aalajangiiffiginerisigut atuuttussanngortin-neqarnikuullutik.

Tassalu maanna ukiut sisamat sinnerlugit qaangiussimalerput inatsisit taakkua atuutiler-neranniit. Inatsisinillu taakkununga nutaajusunut inatsisaasimasuniit pitsanngoriaatsit annertuut suliarineqarnikuusut tamatta ilisimavarput. Inatsisillu assigiinngitsutigut pitsan-ngorsartuarlugillu naleqqussartuartarnerat atugaasarpoq, tamannalu aamma uani oqalli-sigisatsinni pisussanngorluni.

Soorlu Naalakkersuisut saqqummiussissutaanni erseqqissaatigineqartoq Namminersorneq pillugu inatsimmi aalajangersakkat tunngavigalugit danskit naalakkersuisuisa inatsisissatut siunnersuutaat Kalaallit Nunaannut tunngassuteqartut danskit Folketingiannut saqqummi-unnegartinnagit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut oqaaseqarfigisassan-ngorlugit ingerlateqqaarneqartartussaapput. Taamatullu aalajangersagaqarneq illuatunge-riinnut pitsaasuvoq.

Uani aalajangiiffigisassatut siunnersuummi siunertat pingaernerit ilaat tassaavoq Tarni-mikkut nappaatilinnik nammineersinnaajunnaarsitsineq allatigullu pinngitsaalliissummik iliuuseqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaata 2012-meersup atuutilernerata kingorna

Pinerluttulerinermut inatsimmut atorsinnaasunngorlugu maanna inatsisitigut tunngavissalerlugu aaqqiiviginiarneqaleramat.

Aalajangiiffigisassatut matumunani siunnersuummi siunertat pingaarnert aamma ilagaat meeqqat videomik immiussissutit atorlugit killisiorsinnaanerat pillugu aalajangersakkat eqqartuussisarnermut inatsimmut ilanngussinnaanissaa anguniarneqarmat. Tamannalu soorunami pitsaasutut Siumumiit isumaqarfigaarput, misilittakkammi ilaatigut aamma takutimmassuk taamatut meeqqanut periarfissaqartitsineq meeqqamut annertuumik toqqissisimanermik pilersitsisartoq.

Danskit Eqqartuussisarnermi inatsisaanni meeqqat 12-nik ukiullit ukioqalersimanngitsullu video atorlugu killisiorneqarsinnaanerat taamaalillunilu eqqartuussinermi uppersaaitut atorneqarsinnaanerat periarfissatut pitsaalluinnartutut Siumumiit nalilerusupparput. Pingaartumik meeraq pinerlineqarsimasutut inissisimatillugu taamatullu kinguaassiutitigut atornerluineq misigiffigisimagunikku avatangiisaasa taamaasillutik pitsaanerusutut inissisimanissaat qulakkeerneqarsinnaammat. Peruserlu taanna nunatsinni meerartatsinnut periarfissiisutaasinnaappat aamma qujanassaqaq, misilittagaareersummi pitsaasumik tikkuusiffiusut inerititaqarfiusullu naqissuserneqareermata. Tamannalu danskit eqqartuussisarnermi inatsisaat aqutugalugu nunatsinni misilerarneqarlualersimanerata aamma kinguneraa.

Taamaattorli ukiunut 12-nut qummut killiliiniarneq Siumumiit apeqquserusukkatsigu matumuuna oqaatigissavarput. Immikkorluinnaq pisoqartillugu meeqqat 12-it sinnerlugit ukiullit periarfissaqartinneqarsinnaasarnerat pitsaasutut isigaarput, taamaattorli ukiut naliginnaasumik sulii qaffasinnerusinnaanerat Siumumiit naliliiffigeqataarusupparput.

Naggataatigut oqaatigerusunnarpoq Siumup pingaartilluinnarmagu inuiaat inatsisitigut illersugaanerisa qulakkeersimajuarnissaa. Taamaattumik Siumup eqqartuussiveqarnerup pitsanngorsarneranut suleqataajuarnissaa matumuuna aamma naqissuserlugu oqaatigissavarput.

Siumumiit taamatut oqaaseqarluta siunnersuut aappassaaneerneqartinnagu Inatsisinut Ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa inassutigaarput.